

КАФЕДРА ОПЕРНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА МУЗИЧНОЇ РЕЖИСУРИ

Сценографія, театральне освітлення, техніка та технологія сцени

Освітній ступінь	Бакалавр	<table border="1"><tr><td>Курс</td><td>3,4</td></tr><tr><td>Семестр</td><td>5-8</td></tr></table>	Курс	3,4	Семестр	5-8				
Курс	3,4									
Семестр	5-8									
Спеціальність	026 Сценічне мистецтво									
Освітньо-професійна програма	«Музична режисура»									
Статус	Обов'язкова	<table border="1"><tr><td>ECTS</td><td>9</td></tr><tr><td>Годин</td><td>270</td></tr><tr><td>Практичні</td><td>132</td></tr><tr><td>Самостійна робота</td><td>138</td></tr></table>	ECTS	9	Годин	270	Практичні	132	Самостійна робота	138
ECTS	9									
Годин	270									
Практичні	132									
Самостійна робота	138									
Форма контролю	Залік									

Інформація про викладача

ПІБ	Гавриш О.С., викладач кафедри оперної підготовки та музичної режисури Національної музичної академії ім. П.І. Чайковського
Профіль викладача	
e-mail	oleksiigavrysh@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Сценографія, театральне освітлення, техніка та технологія сцени» є процес створення сценографічного і художнього оформлення музично-театрального твору згідно з режисерською концепцією вистави.

Мета: опанування жанрово-стильовими особливостями сценографічного і художнього оформлення музично-театральних творів згідно з режисерською концепцією вистави

Завдання:

- усвідомлення ролі і місця сценографії, театрального освітлення, техніки та технології сцени в розкритті драматургії музично-театральних творів;
- опанування стильовою специфікою сценографічного і художнього оформлення вистави в контексті різних історичних епох, національної своєрідності країн;
- розуміння особливостей сценографічного і художнього оформлення вистави в контексті різних театральних жанрів;
- набуття навичок у сценографічному і художньому вирішенні вистави з дотриманням жанрово-стильових особливостей музично-театрального твору.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- види сценографії, театрального освітлення, техніку та технологію сцени, специфіку їх застосування в музичному театрі;
- стильові особливості сценографічного і художнього оформлення вистави в контексті різних історичних епох, національної своєрідності країн;

- жанрову специфіку музично-театральних творів, особливості їх сценографічного і художнього оформлення;
- технологію виготовлення макету сценографічного оформлення вистави, ескізів костюмів, складання світлової, кольорової, проекційної партитури;

вміти:

- визначати види сценографії, театрального освітлення, техніку та технологію сцени, застосовувати їх відповідно до специфіки музичного театру, режисерської концепції вирішення вистави;
- інтерпретувати стильові особливості сценографічного і художнього оформлення вистави в контексті різних історичних епох, національної своєрідності країн відповідно до режисерської концепції вирішення вистави;
- трактувати особливості сценографічного і художнього оформлення вистави згідно з жанровою специфікою музично-театрального твору;
- застосовувати на практиці технологію виготовлення макету сценографічного оформлення вистави, ескізів костюмів, складання світлової, кольорової, проекційної партитури, надаючи завдання керівникам відповідних структурних підрозділів.

На основі засвоєних знань та вмінь студенти повинні **володіти професійними компетенціями:**

- основними системами сценографічного оформлення вистав в контексті генези театрального мистецтва
- відмінностями у вирішенні сценічного простору театрального майданчику в контексті різних історичних епох, мистецьких стилів, напрямків, течій;
- основними прийомами технічного обладнання сцени, декоративного оформлення вистави в контексті сучасних театральних технологій;
- здатністю екстраполяції набутих знань та вмінь в мистецьку практику музичного театру.

Перелік тем

МОДУЛЬ 1. СЦЕНОГРАФІЯ ТА ХУДОЖНЄ ОФОРМЛЕННЯ ВИСТАВИ В КОНТЕКСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ РЕЖИСЕРА МУЗИЧНОГО ТЕАТРУ

Змістовний модуль 1. Техніка театральної сцени: основні етапи розвитку

- Тема 1. Сцена і машинерія античного театру
- Тема 2. Симультанна сцена середніх віків
- Тема 3. Виникнення та розвиток сцени-коробки
- Тема 4. Архітектура сучасної театральної сцени

Змістовний модуль 2. Механічне обладнання сцени

- Тема 5. Сцена і сценічне обладнання
- Тема 6. Театральна завіса
- Тема 7. Панорами і горизонти

Змістовний модуль 3. Декоративне оформлення оперної вистави

- Тема 8. Декорація як головний компонент сценографії
- Тема 9. Театральна бутафорія
- Тема 10. Декоративно-живописні роботи

МОДУЛЬ 2. РОБОТА НАД СЦЕНОГРАФІЧНИМ ОФОРМЛЕННЯМ ВЛАСНОЇ ВИСТАВИ

Змістовний модуль 4. Створення пластично-просторового образу вистави

- Тема 11. Підготовчий період сценографічного оформлення вистави
- Тема 12. Виготовлення сценографічного оформлення і костюмів
- Тема 13. Робота режисера над втіленням сценографічного оформлення власної постановки

Форми та технології навчання

Дисципліна «Сценографія, театральне освітлення, техніка та технологія сцени» для студентів освітнього ступеня «Бакалавр» вокального та диригентського факультету Академії складається з практичних занять та годин для самостійної роботи та підготовки, а також включає контрольні заходи (заліки).

Навчальні ресурси

Репетиційні приміщення в навчальних аудиторіях, концертних залах Академії надаються для проведення занять відповідно розкладу. За умови дистанційного навчання під час карантину або форс мажорних обставин, всі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали студенти можуть знаходити на сайті бібліотеки Академії <http://lib.knmau.com.ua> Основні та додаткові матеріали до навчальної дисципліни надсилаються персонально електронною поштою, Viber, Messenger, Telegram.

Методи контролю

Поточний (міжсесійний) контроль:

- *вербальний*: співбесіда, експрес-опитування;
- *аналітичний*: аналіз власної концепції вирішення пластично-просторового образу вистави;
- *практичний*: підбір ілюстративних матеріалів відповідно до змісту тем.

Підсумковий контроль:

- *вербальний*: колоквіум;
- *практичний*: задача ескізів костюмів, макетів сценографії.

Якість засвоєння навчального матеріалу у період підсумкового контролю з дисципліни «Сценографія, театральне освітлення, техніка та технологія сцени» здійснюється у формі **заліків** у VI та VIII семестрах.

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього %
1	Технологія сцени	20
2	Світло на сцені	10
3	Сценографічне рішення до своєї режисерської роботи	40
4	Виготовлення макету та розкадровок до своєї вистави	25
5	Залік	5
	Всього	100

Критерії оцінювання знань студентів

90–100–А– відмінно

вичерпна і розгорнута відповідь на питання колоквіуму з аналізом сучасних літературних джерел, посиланням на інноваційні технології, досвід провідних вітчизняних і зарубіжних митців. Демонстрація високого рівня виконання практичних завдань, особистий творчий внесок в інтерпретацію сценографічного оформлення вистави, у створення її пластично-просторового образу

82–89–В– добре

грунтовна відповідь на питання колоквиуму з аналізом літературних джерел, творчого доробку провідних митців. Демонстрація якісного рівня виконання практичних завдань, навичок інтерпретації сценографічного оформлення вистави, створення її пластично-просторового образу

74–81–С– добре

повна відповідь на питання колоквиуму з посиланням на літературні джерела, творчий доробок провідних митців. Демонстрація достатнього рівня виконання практичних завдань, навичок інтерпретації сценографічного оформлення вистави, створення її пластично-просторового образу

64–73–D– задовільно

відповідь на питання колоквиуму в необхідному обсязі без посилань на літературні джерела, творчий доробок митців, окремі неточності, їх виправлення за допомогою викладача. Демонстрація посереднього рівня виконання практичних завдань, навичок інтерпретації сценографічного оформлення вистави, створення її пластично-просторового образу

60–63–E– задовільно

відповідь на питання колоквиуму в мінімально допустимому обсязі, значні неточності, їх виправлення за допомогою викладача. Демонстрація граничного рівня виконання практичних завдань, навичок інтерпретації сценографічного оформлення вистави, створення її пластично-просторового образу

35–59–FX– незадовільно

(з можливістю повторного складання)

відповідь на питання колоквиуму в недостатньому обсязі, грубі помилки, неспроможність їх виправлення за допомогою викладача. Демонстрація низького рівня виконання практичних завдань, недостатня сформованість навичок інтерпретації сценографічного оформлення вистави, створення її пластично-просторового образу

0–34–F– незадовільно

(з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

відповідь на питання колоквиуму на рівні елементарного розпізнання, неможливість відтворення навчального матеріалу на репродуктивному рівні. Неспроможність виконання практичних завдань, відсутність навичок інтерпретації сценографічного оформлення вистави, створення її пластично-просторового образу

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

Позааудиторні заняття

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається сценічні постанови на різних сценах.

Рекомендована література

1. Базанов В. Техническое изготовление театральной декорации/В.Базанов. – М.: Искусство, 1961.
2. Базанов В. Техника и технология сцены/В.Базанов. – М.: Искусство, 1976.
3. Березкин В. Спектакль и сценическое пространство/В.Березкин. – М.: Сов. Росия, 1968.
4. Березкин В. Сценография второй половины 70-х годов/В.Березкин // Вопросы театра–81. – М., 1981. – С. 167-168.
5. Березкин В. Искусство сценографии мирового театра. Вторая половина XX века/В.Березкин. – М.: URSS, 2010. – С. 71, 125, 130, 134, 280-281, 285, 331-332, 565-566, 720.
6. Вериківська І.Н. Становлення української радянської сценографії/І.Н. Вериківська. – К.: Наукова думка, 1981.
7. Гремиславский И., Иоситов К. Техника театрально-декорационной живописи/И. Гремиславский, К. Иоситов. – М.: Искусство, 1974.
8. Давыдова М. Очерки истории русского театрально-декорационного искусства/М.Давыдова. – М.: Наука, 1974.

9. Козлинский В., Фрезе Э. Художник и театр/В. Козлинский, Э. Фрезе. – М.: Сов. художник, 1975.
10. Михайлова А. Русское театральное-декорационное искусство. Конец XIX – начало XX веков/А. Михайлова. – М.: Искусство, 1961 – 1967.
11. Сосунов Н. От макета к декорации/Н. Сосунов. – М.: Искусство, 1962.
12. Френкель М. Пластика сценического пространства/М. Френкель. – К., 1987.
13. Березкин В. Данил Лидер: моногр./В. Березкин. – К.: Мистецтво, 1988.
14. Гезылин А. Вне моды и времени/А. Гезылин//Salon. Частный интерьер России. – М., 1998. – № 4. – С. 212-229.
15. Иллюстрированная энциклопедия моды. – Прага: Арттия, 1986
16. Киреева Б. История костюма. Европейские костюмы от античности до XX в. 2-е изд., испр./Б. Киреева. – М.: Просвещение, 1976.
17. Коваленко Г. Художник театра Данил Лидер/Г. Коваленко. – М.: Искусство, 1980.
18. Мотейко К. Український народний одяг/ К. Мотейко. – К.: Наукова думка, 1977.
19. Музей имени Бахрушина. – М.: Изобр. искусство, 1971.
20. Некрылова А.Ф. Русские народные городские праздники, увеселения и зрелища. Конец XVIII – начало XX вв./А.Ф. Некрылова. – Спб.: Азбука-классика, 2004.
21. Ривош Я. Время и Вещи/Я. Ривош. – М.: Искусство, 1990.
22. Советские художники театра и кино. – М.: Сов. художник, 1975 – 1979.
23. Театральная энциклопедия. В 5 т. – М.: Сов. энциклопедия, 1961 – 1967.

Інформаційні ресурси

1. Галерея мистецтв. Костюм і сценографія від античності до сьогодення: ілюстрована історія театрального мистецтва

<http://www.gallery.balletmusic.ru>

2. Сценографія і костюм у музичному театрі. Відео- та телеверсії музично-театральних творів різних історичних епох, країн і років